

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

Białystok, 2013-01-23

PS-V.431.56.2012.AG

**Pani Ewa Pawełko
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Jaświłach**

Uprzejmie informuję, że w wyniku kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach 7, 8, 9 listopada 2012r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jaświłach w zakresie realizacji zadań własnych gminy oraz zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.) przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, dokonano ustaleń opisanych szczegółowo w protokole kontroli. Kontrolą objęto okres od 01.10.2011r. do dnia rozpoczęcia kontroli, uwzględniając dane statystyczne dotyczące udzielonych świadczeń z zakresu pomocy społecznej za 4 kwartały poprzedzające miesiąc rozpoczęcia kontroli.

Protokół kontroli kompleksowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaświłach został podpisany przez Kierownika Ośrodka, w dniu 14 stycznia 2013r. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej w kontrolowanym okresie oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

W trakcie kontroli stwierdzono, iż Kierownik Ośrodka, księgowy, starszy specjalista pracy socjalnej, 3 pracowników socjalnych, 3 opiekunów w ośrodku pomocy społecznej, 5 osób wykonujących usługi opiekuńcze zatrudnionych na umowę zlecenie oraz technik prac biurowych posiadają wymagane kwalifikacje niezbędne do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach.

Kierownik Ośrodka posiada upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Ustalenia kontroli wykazały, że gmina realizowała zadania własne o charakterze obowiązkowym, wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy o pomocy społecznej. Natomiast zadania wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 3, 8, 9, 12, nie były realizowane, ponieważ nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

Gmina realizowała zadania własne, wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 5 ustawy, nie realizowała zadań wynikających z art. 17 ust. 2 pkt 2, 3, 4 z uwagi na brak potrzeb.

Gmina realizowała zadania zlecone, wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4 oraz pkt. 6 - w szczególności na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.). W okresie objętym kontrolą dożywianie uczniów prowadzono zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 25, poz. 186 ze zm.) tj. ze szczególnym uwzględnieniem gorącego posiłku, w formie pełnych obiadów oraz jednego dania gorącego. W okresie wolnym od nauki Ośrodek realizował wieloletni program „Pomoc

państwa w zakresie dożywiania” w formie przyznawania zasiłków celowych na zakup żywności.

Zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 5, 7, 8, 9 ustawy o pomocy społecznej nie były realizowane, z uwagi na brak potrzeb.

Zadanie wynikające z art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej realizowano.

Rada Gminy Jaświły podjęła obowiązkowe uchwały, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej.

Kierownik Ośrodka nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne, natomiast udzielano informacji o sposobie wytaczania powództwa oraz pomocy przy sporządzaniu pism procesowych (zadanie określone w art. 110 ust. 5 ww. ustawy).

Ośrodek w okresie objętym kontrolą nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami. Osobom zainteresowanym udzielano informacji, pomocy przy wypełnianiu wniosków oraz kompletowaniu dokumentacji w ramach pracy socjalnej (zadanie określone w art. 110 ust. 6 ww. ustawy).

Kierownik Ośrodka złożył Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2010r. oraz 2011r., przedstawił potrzeby w zakresie pomocy społecznej na 2012r. W sprawozdaniu z działalności Ośrodka za 2010r. nie przedstawiono potrzeb w zakresie pomocy społecznej na 2011r.

Stwierdzone w trakcie kontroli kompleksowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaświłach nieprawidłowości dotyczyły następujących zagadnień:

1. W toku czynności kontrolnych ustalono, że 1 osoba zatrudniona na stanowisku opiekun w ośrodku pomocy społecznej (wykonująca usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi), nie posiada kwalifikacji do wykonywania zawodu, zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U z 2005r. Nr 189, poz. 1598 ze zm.).

2. Osoba zatrudniona w Ośrodku na stanowisku księgowego pomimo posiadanych kwalifikacji oraz odbytej praktyki w księgowości nie została zatrudniona na stanowisku głównego księgowego.

3 Uchwałą Nr XIV/71/12 Rady Gminy Jaświły z dnia 23.03.2012r. nadano Statut GOPS w Jaświłach. W § 8 pkt. 4 ww. statutu wyodrębniono stanowisko pracy - „pracownicy ds. świadczeń rodzinnych”. Stan faktyczny jest niezgodny z zapisami statutu oraz art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Organizacja realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006r. Nr. 139, poz. 992 ze zm.), ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U z 2009r. Nr 1 poz. 7 ze zm.) oraz ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U z 2004r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) powoduje nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej.

4. W większości skontrolowanych wywiadów środowiskowych nie formułowano wniosków wynikających z analizy i oceny sytuacji osoby lub rodziny, nie odzwierciedlano planowanych działań podejmowanych w ramach pracy socjalnej, co jest niezgodne z § 2 ust. 4, 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012r. poz.712).

5. Uchwałą Nr X/43/07 z dnia 12.10.2007r. Rady Gminy Jaświły określono zasady zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej. Zapis dokonany w treści § 1 ww. uchwały nie określa zasad zwrotu wydatków na usługi, co jest niezgodne z treścią delegacji zawartą w art. 96 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

6. Uchwałą Nr VII/33/07 Rady Gminy Jaświły z dnia 28 czerwca 2007r. określono szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. Zapisy dokonane w ww. uchwale są niezgodne z art. 50 ust. 2, 6 ustawy o pomocy społecznej.

7. Rada Gminy Jaświły nie podjęła uchwały o której mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w sprawie warunków odpłatności za pomoc w formie posiłku udzielonego w ramach programu dla osób, których dochód przekracza kryterium dochodowe.

8. W sprawozdaniu z działalności Ośrodka za 2010r. nie przedstawiono potrzeb w zakresie pomocy społecznej na 2011r. W związku z tym, że w sprawozdaniu za 2011r. przedstawiono potrzeby na 2012r. odstępuje się od wydania zalecenia w tym zakresie.

9. W 1 sprawdzonym przypadku w wydanej decyzji administracyjnej błędnie naliczono odpłatność za 1 godzinę specjalistycznych usług dla osoby z zaburzeniami psychicznymi, - niezgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych – protokół kontroli str. 15, poz. 1.

10. W 2 przypadkach zmieniono wysokość odpłatności za 1 godzinę usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi z kwoty 13, 48 zł. na 13, 64 zł. (tj. 0,16 gr.), w sytuacji gdy zmiana dochodu strony w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenie nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, co jest niezgodne z art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej - protokół kontroli str. 15, poz. 3, 4.

11. W 1 przypadku nie przeprowadzono postępowania, zgodnie z art. 103 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej tj. nie ustalono możliwości pomocy od osób zobowiązanych do alimentacji na rzecz osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej – protokół kontroli str. 13, III osoba, poz. 1.

Stwierdzone uchybienia dotyczyły:

1. W okresie podlegającym kontroli Ośrodek nie prowadził dziennika korespondencyjnego, wszelką korespondencję wpływającą do ośrodka rejestrowano w rejestrze wpływów Urzędu Gminy Jaświły.

2. W 2011r. Ośrodek nie prowadził ewidencji wyjść w godzinach służbowych pracowników GOPS. W związku z tym, że ww. ewidencja jest prowadzona w Ośrodku od 2012r. odstępuje się od wydania zalecenia w tym zakresie.

3. W trakcie kontroli stwierdzono, że w części skontrolowanych spraw dołączone do akt sprawy oświadczenie o stanie majątkowym nie zostało złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, co jest niezgodne z art. 107 ust. 5a ustawy o pomocy społecznej – protokół kontroli str. 5.

4. W 14 przypadkach w aktach sprawy brak oświadczenia o stanie majątkowym, dokumentu wymaganego art.107 ust. 5b pkt. 20 ustawy o pomocy społecznej - protokół kontroli str.6, poz. 1, str. 8, poz. 1-10 (zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego), str. 8 , poz. 1, 2, str. 15, poz. 5.

5. W 3 przypadkach zaświadczenie o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia nie zawierało wyszczególnionych składników, zgodnie z art. 107 ust. 5b pkt. 7, 8 ustawy o pomocy społecznej - protokół kontroli str. 7, poz. 6, str. 12, poz. 1, 2.

6. W 1 przypadku w aktach sprawy brak zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia, zgodnie z art. 107 ust. 5b pkt 7 ustawy o pomocy społecznej – protokół kontroli str. 8, poz. 7.

7. W 3 przypadkach nie dołączano zaświadczenia albo oświadczenia o kontynuowaniu nauki w gimnazjum, o którym mowa w art. 107 ust. 5b pkt 12 ustawy o pomocy społecznej – protokół kontroli str. 12, poz. 1, 4, 5.

8. W sentencji decyzji dotyczących usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osoby z zaburzeniami psychicznymi dokonano zapisu „Jednocześnie obniża się odpłatność”, co jest niezgodne z treścią delegacji zawartą w art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej, która określa częściowe lub całkowite zwolnienia od opłat oraz § 6 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych - protokół kontroli str. 10, poz. 1, 3 , str. 15, poz. 1.

9. W 1 przypadku dokonano zmiany decyzji administracyjnej w sytuacji kiedy zmienił się koszt 1 godziny usług specjalistycznych dla osoby z zaburzeniami psychicznymi z kwoty 13,48 zł. na 13,64 zł. (tj. 0,16 gr.) poprzez zmianę decyzji zmieniającej, a nie decyzji pierwotnej – protokół kontroli str. 15, poz. 4.

10. W aktach sprawy osoby oczekującej na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej w Mońkach nie odzwierciedlono poinformowania strony o możliwości umieszczenia w innym domu pomocy społecznej tego samego typu zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, w którym przewidywany termin oczekiwania na umieszczenie jest krótszy niż 3 miesiące, zgodnie z delegacją zawartą w art. 54 ust. 2a ustawy o pomocy społecznej - protokół kontroli str. 12.

11. W rozstrzygnięciu decyzji ustalającej odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej organ ustalił własną odpłatność (Gminy Jaświły) za pobyt strony w ww. placówce. Rozpatrywana sprawa dotyczyła odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej osoby umieszczonej, w związku z tym rozstrzygnięcie powinno dotyczyć wyłącznie jej praw i obowiązków. Wnoszenie opłat przez gminę za jej mieszkańca skierowanego do domu pomocy społecznej nie jest indywidualną sprawą rozstrzyganą w drodze decyzji administracyjnej - protokół kontroli str. 13, I osoba, poz. 2.

12. W przypadku 1 osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej aktualizacja wywiadu została przeprowadzona po terminie określonym w art.107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej - protokół kontroli str. 13, III osoba, poz. 1.

13. W 1 przypadku wywiad rodzinny przeprowadzono po terminie określonym w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2011r. w sprawie

rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 27, poz. 138), a od 07.07.2012r. w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012r. poz. 712) - protokół kontroli str.16, poz. 4.

14. W 2 przypadkach brak potwierdzenia doręczenia decyzji administracyjnej, co jest niezgodne z art. 39 kpa - protokół kontroli str. 15, poz. 2, str. 16, poz. 2.

Przyczyną powstania omówionych w niniejszym wystąpieniu nieprawidłowości i uchybień jest niewłaściwe stosowanie obowiązujących przepisów prawa, wynikające z błędnej ich interpretacji, bądź ich nieznamości, w szczególności ustawy o pomocy społecznej, niewystarczający nadzór bezpośredniego przełożonego nad załatwianiem spraw przez podległych pracowników oraz niewłaściwa organizacja pracy.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaświłach oraz Wójt Gminy Jaświły.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi zobowiązuję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaświłach do:

1. Zapewnienia realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przez osobę posiadającą kwalifikacje do wykonywania zawodu, zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.
2. Dostosowania nazewnictwa stanowiska pracy osoby zatrudnionej na stanowisku księgowego zgodnie z dyspozycją określoną w art. 54 ust. 1, 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych.
3. Dostosowania organizacji Ośrodka zgodnie z art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych oraz zapisami statutu. Tym samym przeorganizowania pracy Ośrodka w celu wyeliminowania nieprawidłowości wynikających z realizacji zadań pomocy społecznej.
4. Formułowania w wywiadach środowiskowych wniosków wynikających z analizy i oceny sytuacji osoby lub rodziny oraz odzwierciedlania planowanych działań podejmowanych w ramach pracy socjalnej.
5. Prawidłowego ustalenia wysokości odpłatności za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w sprawach określonych w protokole kontroli str. 15 poz. 3, 4.
6. Dokonywania prawidłowych zapisów w sentencji decyzji administracyjnych dotyczących usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
7. Dokonywania zmian decyzji administracyjnych poprzez zmianę decyzji pierwotnej, a nie zmieniającej.
8. Prowadzenia dziennika korespondencyjnego w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jaświłach.

9. Dołączania do akt sprawy oświadczeń o stanie majątkowym, złożonych pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, zgodnie z art. 107 ust. 5a ustawy o pomocy społecznej.

10. Prawidłowego i pełnego kompletowania materiałów dowodowych na podstawie, których są podejmowane decyzje administracyjne, zgodnie z art. 107 ust. 5b pkt. 7, 12, 20 ustawy o pomocy społecznej.

11. Odzwierciedlenia w aktach sprawy osoby oczekującej na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej w Mońkach informacji o możliwości umieszczenia w innym domu pomocy społecznej tego samego typu zlokalizowanego jak najbliższej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, w którym przewidywany termin oczekiwania na umieszczenie jest krótszy niż 3 miesiące, zgodnie z delegacją zawartą w art. 54 ust. 2a ustawy o pomocy społecznej.

12. Ustalania w rozstrzygnięciu decyzji w sprawie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej jedynie praw i obowiązków mieszkańca.

13. Przeprowadzenie postępowań, zgodnie z art. 103 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej u osób zobowiązanych do świadczenia pomocy na rzecz osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej - protokół kontroli str.13, III osoba, poz.1.

14. Dokonywanie aktualizacji wywiadów środowiskowych w przypadku osób umieszczonych w domu pomocy społecznej zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

15. Przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych w terminie określonym w § 2 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

16. Potwierdzania doręczania decyzji administracyjnych zgodnie z art. 39 kpa.

17. Wprowadzenia mechanizmów zwiększających nadzór kierownika Ośrodka nad sposobem realizacji zadań przez pracowników.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej przysługuje Pani, jako kierownikowi kontrolowanej jednostki, prawo zgłoszenia do Wojewody Podlaskiego zastrzeżeń w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych.

W przypadku nieskorzystania z powyższego prawa należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Podlaskiego o sposobie i terminie realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Otrzymuje:
Wójt Gminy Jaświły

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO
Andrzej Kozłowski
/ - /
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej